

Het Zondagochtend Concert

23 november 2025 - Kleine Zaal - 11.00 uur

Javus Quartett

Marie-Therese Schwöllinger, viool
Alexandra Moser, viool
Marvin Stark, altviool
Oscar Hagen, cello

Johann Sebastian Bach
1685-1750

Ich ruf zu dir, Herr Jesu Christ, BWV 639
(arr. Marvin Stark)

Ludwig van Beethoven
1770-1827

Strijkkwartet in a, op. 132 (1825)
Assai sostenuto - Allegro
Allegro ma non tanto
Heiliger Dankgesang eines Genesenen an die Gottheit, in der lydischen Tonart:
Molto adagio - Neue Kraft fühlend: Andante
Alla marcia, assai vivace
Allegro appassionato

Steun ons

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later.
concertgebouw.nl/steun-ons

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open.
U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

Verwacht in Het Zondagochtend Concert

28 dec - Kleine Zaal

Romantiek met het Dudok Quartet en Hannes Minnaar

11 jan - Grote Zaal

Isabelle Faust speelt Schumanns expressieve *Vioolconcert*

18 jan - Grote Zaal

Meesterpianist Pierre-Laurent Aimard speelt Mozart

25 jan - Grote Zaal

Pianoconcert van Liszt door winnaar Liszt Concours en Schumann 4

29 mrt - Kleine Zaal

Brahms' *Klarinetkwintet* door Animato Kwartet en Jelmer de Moed

Zien we u binnenkort weer terug op zondagochtend?

De volledige concertagenda vindt u op concertgebouw.nl/zondag.

Deel uw concertbeleving op social media! [#concertgebouw](https://twitter.com/concertgebouw)

Het Zondagochtend Concert wordt
elke week door AVROTROS rechtstreeks
uitgezonden op NPO Klassiek.

De gedreven musici van het Oostenrijkse Javus Quartett traden al op in de mooiste concertzalen van Salzburg, Wenen en Londen. Hoog tijd dus dat ze ook in de Kleine Zaal van Het Concertgebouw te horen zijn. Voor hun Amsterdamse debuut combineren ze een koraalbewerking van Bach met Beethovens indrukwekkende *Strijkkwartet in a*, op. 132.

Hoewel het jonge, in Salzburg opgerichte Javus Quartett nog niet bekend is bij het Amsterdamse publiek, is de achternaam van de cellist dat wél. Oscar Hagen is namelijk de zoon van Lukas Hagen, de primarius van het vermaarde Hagen Quartett, dat in zijn ruim veertigjarig bestaan regelmatig in de Kleine Zaal optrad. Sinds 2016 vormt Oscar Hagen samen met de Oostenrijkse violisten Marie-Therese Schwöllinger en Alexandra Moser en de Duitse altviolist Marvin Stark zijn eigen strijkkwartet. Vader Lukas Hagen speelde een belangrijke rol in de artistieke ontwikkeling van het Javus Quartett, dat momenteel in Wenen en Berlijn studeert. 'Zij combineren de traditie van de muziekstad Salzburg met alles wat er tegenwoordig van een jong strijkkwartet wordt verwacht: perfecte individuele techniek, inzicht in de interactie en

maximale reikwijdte in dynamiek en toon', aldus de jury van de Hans Gál Prize, die het kwartet in 2022 won. Sindsdien hebben de musici nog meer prestigieuze prijzen ontvangen en zijn ze genomineerd als Rising Star door de European Concert Hall Organisation voor het seizoen 2026-2027. Dan toeren ze langs de mooiste zalen van Europa en keren ze ook terug naar de Kleine Zaal.

Koraalbewerking van Bach

Om de zondagochtend subtiel te beginnen, en het publiek niet meteen te overweldigen met de indringende muziek van Beethoven, speelt het Javus Quartett eerst een koraalbewerking van Johann Sebastian Bach. *Ich ruf zu dir, Herr Jesu Christ* is oorspronkelijk een luthers kerklied uit de tijd van de Reformatie op een tekst van Johannes Agricola. Johann Sebastian Bach gebruikte de tekst in zijn gelijknamige koraalcantate (BWV 177). Later maakte hij een driestemmige bewerking voor orgel, die onderdeel is van het *Orgelbüchlein*, een verzameling koraalvoorspelen uit zijn tijd in Weimar. Het eenvoudige en ontroerende stuk is een favoriet binnen het orgelrepertoire en deed zelfs dienst als filmmuziek: in de Sovjet-sciencefictionfilm *Solaris* van Andrei Tarkowski uit 1972 klinkt de

orgelmuziek tijdens een romantische scène. Marvin Stark, altviolist van het Janus Quartett, tekende voor de vierstemmige bewerking voor strijkkwartet.

Muzikale dankzegging

Ludwig van Beethoven componeerde zijn *Strijkkwartet in a*, op. 132 in een moeilijke periode van zijn leven. Het is het tweede van de in totaal drie strijkkwartetten die hij schreef in opdracht van Prins Galitzin, een enthousiaste amateurcellist. Beethoven moest zijn werk in mei 1825 stilleggen omdat hij te veel last had van levensbedreigende darmklachten. Op doktersadvies verbleef hij een tijd in Baden, een kuuroord met geneeskrachtige warmwaterbronnen ten zuiden van Wenen. Een plek waar Beethoven al minstens tien keer eerder was geweest en waar hij veel inspiratie had opgedaan, onder andere tijdens zijn favoriete wandelingen in de bossen. Na een lang ziekbed knapte Beethoven weer op en uit dankbaarheid besloot hij het derde deel van het strijkkwartet op te dragen aan zijn wonderbaarlijke herstel: een hemels dankgebed aan 'de Hoogste', die hem op het nippertje had gespaard. Het is een van de mooiste en indrukwekkendste langzame delen uit

Beethovens oeuvre, en een grote uitdaging voor de uitvoerende musici. Het 'dankgebed' duurt twintig minuten en bestaat uit drie plechtige koralen in de oude orgelstijl, die worden afgewisseld door twee snellere, 'modernere' tussenspelen. Daarin moet 'het gevoel van nieuwe kracht' worden uitgedrukt, expliciet door Beethoven genoteerd in de partituur. De overige vier delen verschillen sterk van lengte en karakter. Na een imposant openingsdeel vol markante ritmes klinkt het tweede deel overwegend mild, met een opvallend trio waarin de eerste viool een doedelzak nabootst. Het vierde deel, een meeslepende mars, vormt een korte overgang van het plechtige derde deel naar de finale: een overtuigend Allegro appassionato waarin de luisteraar wordt meegesleept in contrasterende emoties, van ontwrichtende boosheid tot liefde en dankbaarheid.

Noortje Zanen